

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Vážení čitatelia,

v dnešnej dobe platí, že informácie sú polovicou úspechu. Zdrúženie miest a obcí Slovenska preto rozširuje formy informovanosti svojich členov o informačného spravodajcu s príznačným názvom SAMOSPRÁVNE aktuality.

Budeme radi, ak si v každom jeho čísle nájdete užitočné informácie, ktoré mapujú aktivity, život a dianie v ZMOS.

V aktuálnom vydaní Vám ponúkame krátke rozhovory, predstavujeme postoje k aktuálnej legislatíve, informácie z oblastí zahraničných aktivít a ďalšie zaujímavé aktuality.

Verím, že Vám informácie prinesú ošoh vo Vašej činnosti.

Prajem vám príjemné letné dni.

Michal SÝKORA, predseda ZMOS

Predseda ZMOS na sneme v Českej republike

Predseda Zdrúženia miest a obcí Slovenska Michal Sýkora sa v máji zúčastnil na sneme českého Svazu miest a obcí Českej republiky (SMOČR), ktorý sa schádza raz za dva roky.

Zástupcovia českých miest a obcí si zvolili radu, ktorá v týchto dňoch zasadne a bude voliť predsedu a podpredsedov združenia. Zároveň prerokovali a schválili priority na obdobie 2015-2017 a stanoviská k hospodáreniu združenia a aktuálnym problémom miest a obcí, akými sú napríklad výpadok daňových príjmov v prvom štvrtroku 2015 v dôsledku dobiehania projektov EÚ do konca tohto programového obdobia, ktoré musia samosprávy predfinancovať, nedostatočný

príspevok na financovanie kompetencií štátnej správy napr. opatrovníctva, ktoré samosprávy vykonávajú ako predĺženú ruku štátu a kompenzácia príjmov z daní (rozpočtové určenie daní), ktoré sa v posledných rokoch znížilo v dôsledku 2. dôchodkového piliera.

„Myslím si, že dobrí priatelia si prejavujú úctu, a tak ako českí kolegovia v zastúpení predsedom organizácie Danom Juránkom poctili svojou účasťou náš snem, rovnako aj pre nás bolo samozrejmé, aby na rokovaní najvyššieho orgánu starostov a primátorov v Čechách som sa ako v minulosti zúčastnil osobne. Napokon, medzi nami aj českými kolegami sú dlhoročne veľmi dobré vzťahy a teším sa pravidelným stretnutiam, kedy sa starostovia a primátori môžu podeliť o skúsenosti, problémy aj riešenia. Najbližšie sa tešíme sa spoločné zasadnutie našich predsedníctiev na jeseň 2015,“ uzavrel predseda ZMOS a starosta Štrby Michal Sýkora.

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Rozhovor s prvým podpredsedom ZMOS doc. Ing. Jozefom Dvončom, CSc.

doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc., dlhoročný primátor Nitra, do aprílového snemu viedol ZMOS. Teraz je jeho prvým podpredsedom. V rozhovore nám predstavil svoje portfólio kompetencií.

Rada ZMOS Vás zvolila za prvého podpredsedu združenia, ktoré ste ostatné štyri roky viedli. Aké kompetencie má prvý podpredseda združenia?

Jozef Dvonč: V prvom rade treba povedať, že bolo pre mňa obrovskou čťou byť na čele ZMOS a spolupracovať s kolegyňami a kolegami v Predsedníctve a Rade ZMOS. Podobne ma naplňovala aj práca s odbornými pracovníkmi kancelárie. Prešli sme neľahkým obdobím hospodárskej krízy, striedania vlád pri parlamentných voľbách a príprave zákonov. Som presvedčený, že všetko, čo bolo v našich silách, sme zvládli v prospech miest a obcí SR. Pravidelne sme sa stretávali aj s kolegami v ČR.

Čo sa týka okruhu kompetencií, ten je pomerne široký. Prvý podpredseda by mal zabezpečovať a zodpovedať za úlohy vyplývajúce z poverenia predsedu ZMOS. Prvý podpredseda okrem iného zastrešuje spoluprácu s ministerstvami zahraničných vecí a európskych záležitostí, obrany, školstva, životného prostredia, koordinuje spoluprácu s podpredsedom vlády SR pre investície. Do môjho portfólia tiež patrí spolupráca so Štatistickým úradom a MF pri projekte DCOM, zastupovanie ZMOS v oblasti medzinárodných vzťahov, členstva SR v Európskej únii, spolupráca so zahraničnou sekciou a s delegátmi SR v Kongrese miestnych a regionálnych samospráv Európy pri Rade Európy, ako aj s delegátmi SR vo Výbore regiónov EÚ. Ďalej môžem

uviesť úlohy v oblasti udržiavania vzťahov so združením krajských miest, združením samosprávnych krajov SK8 a profesijnými organizáciami pôsobiacimi v územnej samospráve, najmä s Asociáciou náčelníkov mestských polícií, Asociáciou vodárenských spoločností a ďalšími v oblastiach mojej pôsobnosti a napokon zodpovedám za spoluprácu s regionálnymi združeniami.

Gestorujete zahraničné aktivity ZMOS. Ako by ste hodnotili doterajšiu medzinárodnú, cezhraničnú spoluprácu miest a obcí?

Jozef Dvonč: Doterajšiu spoluprácu najmä s českým Svazem měst a obcí ČR hodnotím pozitívne. Inštitucionálne je doriešená činnosť odbornými zamestnancami v Kancelárii ZMOS, pomerne sľubne sa rozvíja aj rozvojová pomoc v Moldavsku a ďalších štátoch.

ZMOS má svoje zastúpenie v medzinárodných samosprávnych organizáciách. Čo konkrétne nám toto zastúpenie a účasť starostov, či primátorov na rokovaníach prináša?

Jozef Dvonč: ZMOS je zastúpené v CEMR a Výbore regiónov. Dôležitou súčasťou práce je výmena skúseností a príprava stanovísk z pozície samosprávy. Verím, že táto činnosť sa bude ďalej rozvíjať aj v cezhraničnej spolupráci, najmä s Rakúskom, Maďarskom a Poľskom.

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Rozhovor s podpredsedom ZMOS JUDr. Štefanom Biel'akom

JUDr. Štefan Biel'ak, dlhoročný primátor mesta Spišská Belá, zároveň predseda Regionálneho združenia tatranských a podtatranských obcí a podpredseda Prešovského samosprávneho kraja bol po aprílovom sneme ZMOS, na prvom rokovaní Komory miest zvolený za jej predsedu. V krátkom rozhovore nám predstavil svoje postoje k aktuálnym témam.

Pred akými úlohami stojí Komora miest v najbližšom období?

Štefan Biel'ak: Po najbližšom rokovaní Predsedníctva a následne aj Rady ZMOS je potrebné, aby sa rozpracovali závery a priority ZMOS po ostatnom aprílovom sneme. Práve na ňom zaznelo okrem hlavných priorít aj niekoľko ďalších tém, ktorým bude treba priradiť určitú prioritu, nakoľko sa nebude dať venovať všetkému. Ale, samozrejme, asi najväčšou prioritou tak miest, ako aj obcí je ich financovanie. A preto veľkú pozornosť bude potrebné venovať začínanajúcemu novému programovému obdobiu 2014 - 2020 a čo najefektívnejšiemu využitiu fondov EÚ. Zároveň je všeobecne známe, že mestá majú svoje špecifické problémy z hľadiska ich postavenia ako centier okolitého funkčného územia, preto bude treba venovať určitý priestor aj takýmto témam. Ale to všetko naznačia najbližšie rokovania orgánov ZMOS, ktoré by na najbližšie 4 roky mali rozpracovať priority odporúčané snemom.

Už v úvode sme naznačili, že zastávate funkciu podpredsedu samosprávneho kraja. Od roku 2009 ste zároveň poslancom krajského zastupiteľstva. Nakoľko detailne poznáte prácu v komunálnej i regionálnej samospráve, ako hodnotíte doterajšiu spoluprácu miest, respektíve obcí so samosprávnymi krajinami?

Štefan Biel'ak: Obe samosprávy majú veľmi veľa spoločného a podľa mňa sú „odsúdené“ na spoluprácu, ak sa má daný región (kraj) progresívne rozvíjať. Aj moje doterajšie skúsenosti hovoria, že v tejto spoločnej spolupráci je vždy čo zlepšovať, a postupne sa zlepšuje a skvalitňuje či už v oblasti prijímania strategických dokumentov, implementácie Integrovaného ROP, alebo riešenia problémov v oblasti dopravy, školstva, sociálnych vecí a kultúry. Ale to, čo považujem za veľmi dôležité – je vzájomná

spoločná komunikácia.

Na Slovensku narastá trend námietok prokuratúry voči VZN miest. Je to podľa Vás problém nekvality prijatých nariadení?

Štefan Biel'ak: Na jednej strane treba povedať, že v uvedenom prípade ide o „zvláštnu“ aktivitu jedného aktívneho občana, ktorý sa rozhodol sponchybňovať postupne mestám a obciam ich VZN. Na druhej strane samotná platná legislatíva nie je dostatočne precízna a nedostatočne vymedzuje kompetencie samospráv, ktoré najmä v oblasti originálnych pôsobností upravujú svoje postupy, vnímané prokuratúrou ako prekračovanie ich kompetencií (nad rámec zákona). Samotná prokuratúra nie je vždy jednoznačná v niektorých prípadoch posudzovania zákonnosti týchto VZN, preto aj v tejto oblasti bude potrebné postupne upraviť príslušné zákony tak, aby presne definovali, čo môže samospráva upraviť vo svojich VZN, aby neprekračovala zákonný rámec. Tak tomu bolo v prípade zákona o ochrane pred alkoholizmom a tiež v súčasnosti pripravovanej novele zákona o používaní pyrotechnických predmetov. To znamená, že postupná zmena takejto nedokonalnej legislatívy musí byť jednou z úloh ZMOS (a tiež komory miest).

Na prvom rokovaní Rady ZMOS po sneme boli zriadené odborné sekcie. Ako s nimi bude spolupracovať Komora miest?

Štefan Biel'ak: Tak ako rozhodnú členovia tejto komory. Najprv treba určiť už spomínané priority a potom je to na samotných sekciách, ako sa zhostia svojej úlohy. Po doterajších skúsenostiach však treba dať týmto sekciám zmysel v ich práci, aby sa neschádzali len formálne. Všetko je to v nás, ako budeme tento inštitút využívať, a teda či budeme chcieť byť dostatočne aktívni.

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Rozhovor s podpredsedom ZMOS Ľubomírom Lőrinczom

Ľubomír Lőrincz je dlhoročný starosta obce Santovka (tretie volebné obdobie). Zároveň vedie Regionálne združenie miest a obcí Tekov. V rozhovore nám predstavil nielen svoj pohľad na činnosť Komory obcí, za predsedu ktorej bol zvolený na jej nedávnom rokovaní, ale aj svoje pohľady na aktuálne témy.

Pred akými úlohami stojí Komora obcí v najbližšom období?

Ľubomír Lőrincz: Hlavnou prioritou všetkých obcí je určite čo najlepší výkon všetkých služieb pre občanov. Plnenie oprávnených očakávaní obyvateľov jednotlivých obcí, kvalitné plnenie zverených povinností a všestranná starostlivosť o územie obce. Obce aj mestá dnes majú veľké množstvo kompetencií a povinností, viac ako 4000! O mnohých občanoch ani nevedia, alebo ich považujú za samozrejmosť.

V najbližších rokoch bude pre obce dôležité zapájať sa aktívne do využitia dotácií z EÚ fondov, hlavne prostredníctvom Programu rozvoja vidieka. Nie sú to jediné možnosti, ale pre menšie obce budú rozhodujúce pre ich územný a hospodársky rozvoj.

Ďalšou témou hodnou pozornosti je skvalitňovanie a zefektívňovanie výkonov – služieb samospráv, a to z pohľadu obcí, z pohľadu štátu, ale hlavne z pohľadu občanov. Vhodným nástrojom na to je rozbiehajúca sa elektronizácia samosprávy prostredníctvom spoločného projektu ZMOS a Ministerstva financií SR pod názvom DCOM, (Data Centrum Obcí a Miest).

Na základe doterajších skúseností v pozícii starostu máte možnosť porovnávať svoje predstavy a realitu týkajúcu sa vzájomnej spolupráce miestnych a regionálnych samospráv. Na akej úrovni je táto spolupráca podľa Vás?

Ľubomír Lőrincz: Obe samosprávy majú jasne ohraničené a vymedzené právomoci a kompetencie. Tieto sa vzájomne neprekrývajú i keď sa ovplyvňujú a v mnohých prípadoch je potrebná vzájomná informovanosť a koordinácia. V najbližšom období bude mať na obce nezanedbateľný vplyv kvalita prípravy Integrovaných stratégií rozvoja územia v jednotlivých krajoch.

Regionálne samosprávy zabezpečujú stredoškolské vzdelávanie, sociálne a zdravotné služby a starajú sa o cesty druhej – tretej triedy. Všetko sú to veci potrebné pre každodenný život obyvateľov aj tých najmenších obcí. Preto v prípade potreby budem iniciovať rokovania a rozvíjať vzájomnú komunikáciu a spoluprácu s regionálnymi samosprávami a budem presadzovať oprávnené záujmy obyvateľov obcí voči regionálnej samospráve.

Na Slovensku narastá trend námietok prokuratúry voči VZN miest. Je to podľa Vás problém nekvality prijatých nariadení?

Ľubomír Lőrincz: Myslím si, že je to hlavne problém zložitosti legislatívy a jej časté a niekedy účelové zmeny. Hlavne v malých obciach je náročné odsledovať všetky zmeny legislatívy, včas a správne zareagovať. Mnohokrát aj dobre mienený zámer, ktorý je v podstate v prospech väčšiny, je napadnutý a následne zrušený, pretože je uprednostnený formálny výklad pred zdravým rozumom. Samozrejme, nedá sa to celkom zovšeobecniť a iste sú aj príklady, keď možno neúmyselne alebo na základe zlého výkladu zákona zastupiteľstvo schválilo nariadenie v rozpore so zákonom a v neprospech občanov. Vtedy je žiaduce na ochranu občanov takéto nariadenie dať do súladu s predpismi. Prokuratúra skúma hlavne právnu stránku nariadení a vytýka nedostatky, alebo poukazuje na chyby bez toho, aby ich pomohla odstrániť, prípadne poradila, ako to robiť bezchybne. Nie som presvedčený o tom, že dohľad a kontrola má byť len sankčným mechanizmom. Prospešnejšie je, ak to pomáha odstraňovať chyby a predchádzať nedostatkom a následkom. Možno aj všeobecne dostupným zverejňovaním zistených nedostatkov s návrhom na ich odborné riešenie. Hlavne obciam by to bolo prospešné.

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Na prvom rokovaní Rady ZMOS po sneme boli zriadené odborné sekcie. Ako s nimi bude spolu-pracovať Komora obcí?

Lubomír Lőrincz: V prvom rade si členovia komory musia zdefinovať svoje predstavy o vzájomnej súčinnosti a práci v Komore obcí. Na základe toho budú postupovať aj vo vzťahu a spolupráci so sekciami. V odborných sekciami Rady ZMOS budú po zvolení zastúpení členovia komory, starostovia nominovaní regionálnymi združeniami a odborníci - experti z pro-

stredia samosprávy.

Obce sa stretávajú pri svojej činnosti s mnohými problémami. S riešením niektorých majú skúsenosti, iné sú nové. Sekcie ako odborné, poradné a iniciatívne orgány budú vypracúvať a predkladať návrhy na riešenie konkrétnych prípadov. V prípade potreby alebo odborného záujmu sa zasadnutia sekcie môže ako pozorovateľ zúčastniť každý iniciatívny člen komory a svojím názorom prispieť k dobrým výstupom týchto orgánov.

ZMOS bol hosťiteľom zahraničných partnerov

Kancelária Zdrúženia miest a obcí Slovenska bola v ostatných týždňoch miestom rokovania zástupcov nášho združenia so zahraničnými partnermi. Najskôr so zástupcami Svazu miest a obcí Českej republiky a následne so zástupcami miestnych samospráv a lokálnych mimovládnych organizácií z Čiernej Hory.

Na stretnutí s českými partnermi dominovala agenda rovnosti príležitostí, ale aj občianska participácia a doterajšie skúsenosti zo zavádzania modelu participatívneho rozpočtu. Predmetom rokovania zo zástupcami samospráv a lokálnych neziskových organizácií bolo informovanie o pôsobení nevládneho sektora na Slovensku, najmä v prostredí miest a obcí.

„Takéto stretnutia sú dôkazom úspešného etablovania ZMOS na európskej úrovni. Zároveň ich treba vnímať aj ako príležitosť na výmenu informácií a tiež inšpiráciu pri našich ďalších rozhodnutiach,“ konštatuje prvý podpredseda ZMOS a primátor Nitry Jozef Dvonč.

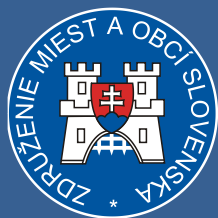
Predsedníctvo ZMOS vyjadruje podporu poslaneckej iniciatívy ku školským radám

Bratislava 24. júna 2015 – Predsedníctvo ZMOS sa na svojom dnešnom zasadnutí okrem iného venovalo aj aktuálnej školskej legislatíve týkajúcej sa postaveniu školských rád a vyjadrilo podporu poslaneckej iniciatívy vo vzťahu k úprave školskej legislatívy.

ZMOS oceňuje snahu priblížiť parametre pri výbere riaditeľov škôl tak, aby aj pre verejné školy, ktorých zriaďovateľmi sú mestá a obce, platili rovnaké pravidlá,

aké sa doposiaľ uplatňujú pri ostatných typoch škôl. ZMOS v tejto súvislosti zdôrazňuje, že požaduje zvýšenie právomocí zriaďovateľov miest a obcí v tejto oblasti. Ďalej konštatuje, že je legitímna požiadavka, aby priamu zodpovednosť za spravovanie majetku obce mal jeho vlastník.

ZMOS zároveň odmieta politizáciu tejto témy, ktorá v skutočnosti nie je žiadnym problémom pre žiakov, rodičov, ani samotné školy. Podľa názoru združenia to dokáže samotná prax po schválení pozmeňovacieho návrhu v parlamente.

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Vybavovanie petícií po novom

Mestá a obce majú leto na to, aby si upravili a aktualizovali podmienky vybavovania petícií, nakoľko od prvého septembra 2015 bude účinná novela zákona o petičnom práve. Po novom budú výsledky vybavenia petícií zverejňované na webe.

Petičné právo treba vnímať za jedno zo základných práv, keďže je garantované Ústavou Slovenskej republiky, ale aj spomínaným zákonom o petičnom práve a svoje miesto má tiež v Zákone o obecnom zriadení. Je priestorom na vyjadrenie požiadaviek, prípadne návrhov obyvateľov. Mestá a obce vo svojich dokumentoch upravujú spôsob a mechanizmus využívania petičného práva na svojom území.

Najčastejšie túto oblasť upravujú formou všeobecne záväzného nariadenia, smernicou či zásadami o uplatňovaní petičného práva.

Bez ohľadu na dokument, v ktorom upravujú podmienky využívania petičného práva, je potrebné zdôrazniť, že v zmysle novely zákona z januára tohto roka by mali svoje pravidlá vybavovania petícií aktualizovať samosprávy tak, aby vyhovovali novým povinnostiam.

Teda zverejneniu výsledkov petície na webe, ale aj tomu, aby petíciu, ktorú podporilo najmenej 1 000 osôb alebo aspoň 8% osôb oprávnených voliť do orgánov samosprávy obcí a bola adresovaná obecnému zastupiteľstvu, poslanecký zbor prerokoval a umožnil počas jej prerokovania vystúpiť zástupcovi a členom petičného výboru.

Dotácie na likvidáciu čiernych skládok sú na dosah

Mestá a obce majú ešte necelé tri týždne na to, aby sa na Environmentálnom fonde uchádzali o dotáciu na likvidáciu tzv. čiernych skládok. Na tento účel je vyčlenených 10 miliónov eur.

„Nezákonne umiestnený odpad najmä ohrozuje životné prostredie. Jednorazová dotácia je možnosťou ako odstrániť tento stav a tiež skrásliť a vyčistiť pozemky v mestách i obciach,“ hovorí výkonný podpredseda ZMOS Jozef Turčány.

Maximálna výška podpory je 100 000 eur na jedno miesto s nezákonne umiestneným odpadom, pri dodržaní podmienky minimálneho 5 % spolufinancovania zo strany žiadateľa. Jeden žiadateľ pritom môže podať len jednu žiadosť o podporu formou dotácie, pričom v rámci žiadosti môže riešiť sanáciu viacerých miest s nezákonne umiestneným odpadom nachádza-

júcim sa v katastri obci alebo obcí – ak ide o žiadateľa, ktorým je združenie obcí.

Na základe tejto dotácie môžu samosprávy financovať zber odpadu, zvoz a dopravu, rovnako jeho uloženie a zneškodnenie, vytriedenie či zhodnotenie, prípadne úpravu miesta, na ktorom boli tzv. čierne skládky umiestnené.

Výkonný podpredseda Združenia miest a obcí Slovenska Jozef Turčány samosprávam pripomína, že je ešte necelý mesiac na to (do 17. 7. 2015), aby sa uchádzali o spomínanú dotáciu. *„ZMOS bude veľmi pozorne analyzovať záujem samospráv aj výsledky tejto dotačnej schémy, nakoľko ochrana a tvorba životného prostredia si žiada efektívne opatrenia nielen zo strany samospráv, ale aj štátu,“* zdôrazňuje výkonný podpredseda.

Aj Vy môžete pomôcť zachrániť život dieťaťa!

Zapíšte sa na

www.amberalert.sk

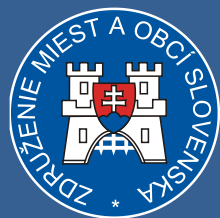
a obdržíte informácie v prípade vyhlásenia

AMBER Alert Slovensko.

Zapíšte sa na

www.amberalert.sk

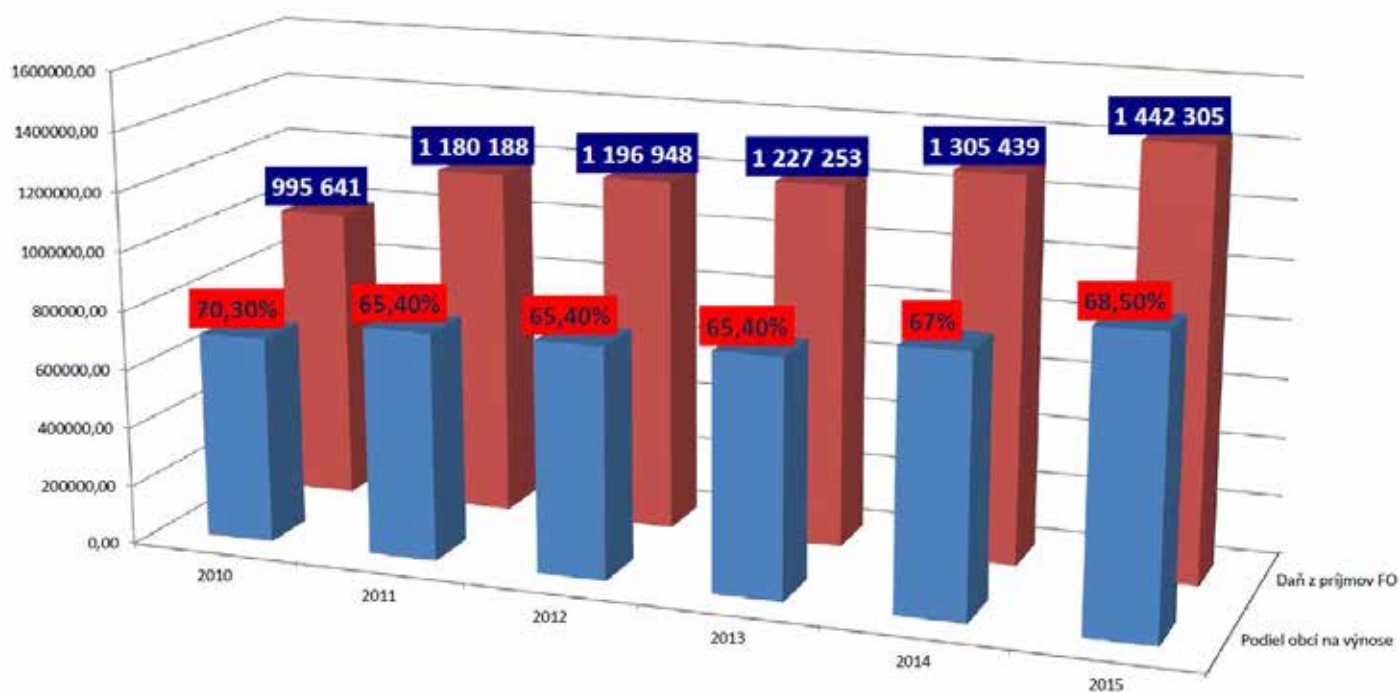

SAMOSPRÁVNE **aktuality**

Daňové príjmy z podielu na výnose DFPO (v tis. €)

Viac peňazí pre samosprávy.

Roky 2010 až 2014 - skutočný výnos

Rok 2015 – rozpočtovaný výnos